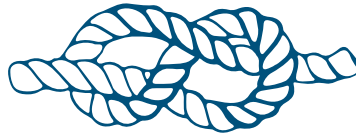

Yhres ettippäi

EURAJOEN YHDISTYSOHJELMA

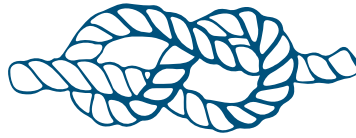

Yhres ettippäi

EURAJOEN YHDISTYSOHJELMA

SISÄLLYSLUETTELO

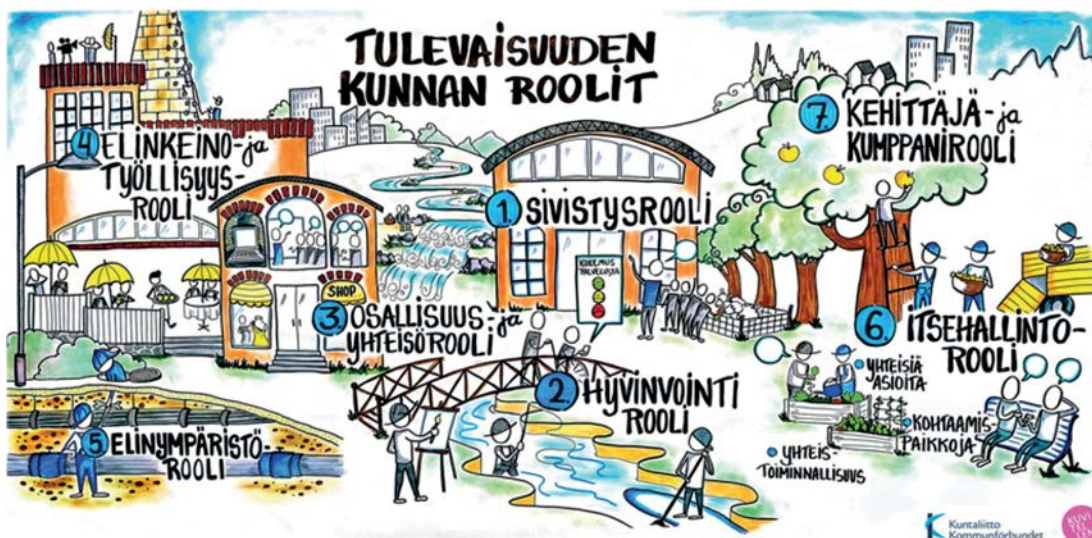
1	JOHDANTO	3
2	SATAKUNNAN JÄRJESTÖSTRATEGIA 2035	5
3	EURAJOKI TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ	6
4	YHDISTYSOHJELMAN LAADINTA	7
5	EURAJOEN YHDISTYKSET	8
6	YHDISTYSTEN NÄKEMÄT UHKAKUVAT KAUPUNGIN TULEVAISUUDESSA	11
7	PÄÄTTÄJIEN NÄKEMYKSET YHDISTYSTOIMINNASTA KUNNASSA	12
8	TOIMENPIDE-EHDOTUKSET	13
9	OHJELMAN TOTEUTTAMINEN JA SEN SEURANTA	15
	OHJELMAN TEON ERI VAIHEISIIN OSALLISTUNEET TAHOT	16

1 JOHDANTO

Tämä on Eurajoen yhdistysohjelma "Yhres ettippäi". Yhdistysohjelman tarkoituksena on tarkastella eurajokelaisen yhdistyskentän nykytilaa ja toimintatapoja. Toisaalta ohjelman tarkoituksena on myös määritellä yhteisesti asetetut tavoitteet ja toimenpiteet julkisen sektorin (kunta ja seurakunta) sekä kolmannen sektorin (yhdistykset ja järjestöt) yhteistyön kehittämiseksi. Tärkeimpänä tavoitteena on määritellä ne tavat, joilla yhdistykset voivat olla kunnan kanssa lisäämässä asukkaiden viihtyvyyttä.

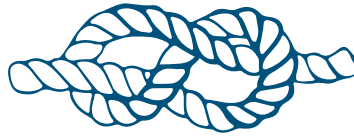
Kuntakenttä on muuttumassa vauhdilla mm. maakunta- ja sote -uudistusten vuoksi. Kunnille jäävät tehtävät ovat entistä enemmän elinvoimaan ja sen ylläpitämiseen liittyviä. Kuvassa 1. nähdään Kuntaliiton hahmotelmia tulevaisuuden kunnan roolista. Huomattavaa on, että kunnan kehittäjä- ja kumppaniroolit sekä osallisuus- ja yhteisöroolit ovat erittäin merkittävässä asemassa perinteisten sivistys-, elinympäristö- ja itsehallintoroolien rinnalla.

Kuva 1. Tulevaisuuden kunnan roolit Kuntaliiton mukaan.

Lähde: Kuntaliiton kotisivut <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/demokratia-ja-hallinto/johtaminen-ja-kehittaminen/tulevaisuuden-kunta/erilaisten-kuntien-roolit-vahvuudet-ja-toimintaedellytykset> (viitattu 22.10.2018)

Kolmannen sektorin tekemälle hyvinvointityölle ja palvelutuotannolle luodaan paljon odotuksia, joihin yhdistykset ja järjestöt eivät kaikilta osin pysty vastaamaan. Yhdistykset joutuvat jatkossa miettimään omia tarkoituksiaan ja toimintojaan sekä uudistumaan ennakkoluulottomasti. Kaikkia osapuolia hyödyttävä kumppanuus on noussut keskeiseksi teemaksi puhuttaessa tulevaisuuden kunnista. Kuntayhteisön toimijoiden kumppanuus on kuvan 2 tapaan melkoinen palapeli, jonka kokoamisessa kunnalla on keskeinen rooli.

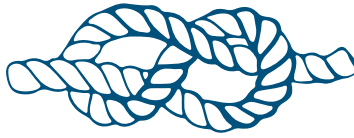
Kuva 2. Kumppanuuden palapeli.

Lähde: www.maaseutupolitiikka.fi/kumppanuus/mita_kumppanuus_on (23.3.2017)

Yhdistystoimintaan ja vapaaseen kansalaistoimintaan hakeudutaan yhä enemmän toiminnan takia. Toiminnasta halutaan saada itselle jotakin tai antaa itsestä muille. Tulevaisuudessa paikalliset asiat nähdään tärkeinä ja niihin halutaan vaikuttaa sekä yhdistysten että erilaisten vapaiden ryhmien kautta.

Yhdistykseen kuulumisen seurailee työelämän trendejä; työura koostuu pienistä eripituisista palasista. Ihmiset hakeutuvat toimimaan sinne, missä kiinnostavaa ja mielekästä toimintaa on. Pitkäaikainen toimintaan sitoutuminen vähenee ja projektiluontoinen osallistuminen taas lisääntyy. Toiminnan kiinnostavuuteen vaikuttaa vapaaehtoisen elämäntilanne ja vapaa-ajan määrä. Yhdistysten kannalta on tärkeää miettiä, miten ihmisiä tavoitetaan ja miten heitä saadaan osallistumaan toimintaan. (Järjestöjen tulevaisuus 2022, Tarja Muukkonen ja Sini Salmenjoki)

Yleisesti todetut muutostrendit ja – suunnat pätevät myös Eurajoella ja koskevat kunnan toimijoita. Niin yhdistykset ja järjestöt kuin yksittäiset kuntalaisetkin ovat tulevaisuudessa avainasemassa hyvinvoinnin tuottajina ja myös palveluiden järjestäjinä. Kunnan roolin muuttuessa muuttuu myös kuntalaisen rooli. Kunnan roolin muutos ei kuitenkaan tarkoita sen rajoittumista tai passivoitumista; kyse on roolin luonteen muuttumisesta. Siinä missä ennen kunta järjesti toimintaa itse, tulevaisuudessa kunta toimii mahdollistajan luoden toimintaedellytyksiä, koordinoiden kokonaisuutta sekä antaen yhdistyksille mahdollisuuksia esim. varainhankintaan luomalla palvelukumppanuuksia. Tämä johtaa siihen että aktiivinen kansalaisuus saa enemmän tilaa kolmannen sektorin toimintakentässä ja luo hyvinvointia. Tämän muutoksen hyödyntäminen ja ymmärtäminen kunnan päätöksenteossa, viranhaltijoiden työssä ja kolmannen sektorin toiminnassa on Eurajoenkin kunnan tulevaisuuden kannalta aivan olennaista.

Eurajoen kolmannen sektorin toiminta on monilla mittapuilla mitattuna aktiivista, asukasmäärään suhteutettuna vilkasta ja toiminta saavuttaa kattavasti kaikki ikäryhmät. Kotikuntamme mahdollisuudet ovat siis oivalliset vastaanottamaan kunnan toiminnan luonteen muutos. Yhdistysohjelman tehtävä on auttaa muutoksessa kaikkia kolmannen sektorin toimijoita ja aktiivisia kuntalaisia. Yhteistoiminnan koordinoinnin kannalta ohjelma antaa puitteet koordinoinnille ja näin ollen tavoitteet hyvinvoinnin ylläpitämiselle ja edelleen kehittämiseksi. Olennaista yhdistysohjelmassa on kolmannen sektorin toimijoiden osaamisen, motivaation ja aktiivisuuden kanavoiminen eura-jokelaisten, niin monen kuin suinkin mahdollista, hyväksi. Se ei onnistu ilman kuntalaisten omaa panosta, vaikuttamista ja paikallisen tuntemuksen hyödyntämistä.

2 SATAKUNNAN JÄRJESTÖSTRATEGIA 2035

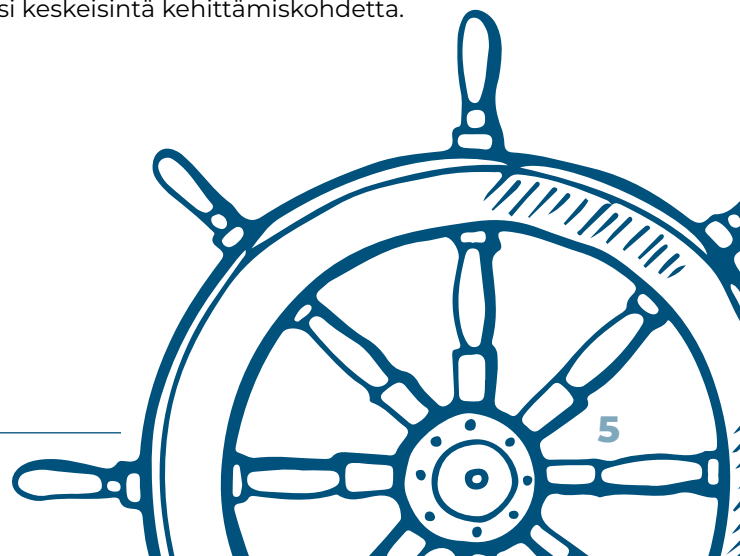
Satakunnassa on vuonna 2015 julkaistu maakunnan yhdistys- ja vapaaehtoistoimijoiden pitkän tähtäimen suunnitelma, Satakunnan järjestöstrategia 2035. Järjestöstrategia sisältää koonnin satakuntalaisesta yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnasta ja kuvauksen toimintaympäristöstä. Keskeisenä osana strategiaa ovat yhteiset toimintaa ohjaavat arvot sekä visio ja toimintalinjat, joiden pohjalta muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin ja mahdollisuuksiin vastataan.

Satakuntalaisen yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan yhteinen arvopohja voidaan yhdellä lauseella ilmaista seuraavasti: "Toimimme yhdessä rohkeasti ja luotettavasti ihmislähtöisyyteen vaikuttaen". Yhteisiä arvoja ovat siis yhdessä, rohkeasti, luotettavasti, ihmislähtöisyys sekä vaikuttaen. Jokainen arvo on strategiassa vielä avattu muutamaaan alakohtaan.

Järjestöstrategiaan kirjattu visio on seuraavanlainen: Tavoittelemme elinvoimaista, yhtenäistä ja tunnustettua yhdistys- ja vapaaehtoistoimintaa verkostoituneessa Satakunnassa. Tulevaisuutta rakennetaan neljän toimintalinjan avulla:

1. Yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan toimintaedellytykset ja vahvuus
2. Yhdistysten keskinäinen yhteistyö ja yhteistoiminta
3. Yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan tunnettuus ja arvostus
4. Yhdistysten yhteistyö ja yhteistoiminta muiden toimijoiden kanssa

Jokaisessa toimintalinjassa on vielä nostettu esiin kaksi keskeisintä kehittämiskohdetta.

3 EURAJOKI TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ

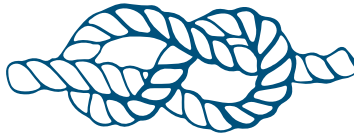
Eurajoki sijaitsee Pohjanlahden rannalla Rauman ja Porin puolivälissä ja on reilun 9400 asukkaan kunta Satakunnassa. Kunnan läpi kulkee valtatie 8. Luvian kunta on liittynyt Eurajoen kuntaan vuoden 2017 alusta ja tämän vuoksi Eurajoella on kaksi suurempaa taajamaa; Eurajoen taajama ja Luvian taajama sekä useita pienempiä kyliä. Kuntaliitos on vielä melko tuoreena muistissa ja monia yhdistyksiäkin on kunnassa kaksin kappalein. Toimintakulttuurit kahden kunnan välillä eivät ole vielä ehtineet muotoutua yhtenäisiksi, mikä toisaalta rikastuttaa yhdistyselämää ja toisaalta luo turhia kuiluja yhteistyön välille.

Eurajoelle on valmistunut uusi kuntastrategia, jonka kärkiajatuksena on Mahdollisuuksien Eurajoki: hyvinvoiva ja palveleva, vetovoimainen sekä aktiivinen toimija usealla osa-alueella. Kunnan tavoitteena on jatkossakin olla muuttovoittokunta, joka harjoittaa aktiivista elinkeinopoliittikkaa ja tarjoaa kuntalaisille laadukkaat palvelut. Painopisteiden alle on kirjattu useita yhdistyksiäkin koskevia tavoitteita kuten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, turvallinen ja sujuva arki, monipuoliset harrastusmahdollisuudet, kuntalaisten aktivointi yhdessä yhdistysten kanssa sekä ympäristöstä huolehtiminen yhdessä kuntalaisten kanssa.

Eurajoella on työstetty myös hyvinvointisuunnitelmaa, joka sisältää hyvinvoinnin edistämistyön painopistealueet, kehittämiskohteet ja tavoitteet. Eurajoen kunnan hyvinvointisuunnitelmassa painopistealueiksi on määritetty:

1. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.
2. Turvallisen ja sujuvan arjen tarjoaminen.
3. Kasvun ja vanhemmuuden tukeminen.
4. Yhdistysten osaamisen hyödyntäminen kuntalaisten aktivoinnissa.
5. Monipuolisten asumismahdollisuuksien mahdollistaminen.

4 YHDISTYSOHJELMAN LAADINTA

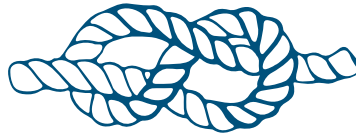
Yhdistysohjelma on Varsinais-Suomen Kylät ry:n kehittämä työkalu, jolla voidaan arvioida yhdistysten ja järjestöjen merkitystä ja roolia kunnassa sekä kehittää tämän ns. kolmannen sektorin yhteistyötä niin kunnan kuin seurakunnankin kanssa. SataKylät ry on ottanut käyttöön Varsinais-Suomessa hyväksi todetun työkalun ja toteuttanut Satakunnan kunnille yhdistysohjelmia.

Eurajoen yhdistysohjelman teosta sovittiin loppuvuodesta 2017 ja yhdistyksille suunnattu kysely lähetettiin 26.2.2018. Kysely tehtiin sähköisenä Google Forms -pohjalle.

Yhdistyskyselyyn saatiin yhteensä 40 vastausta, joten vastausprosentiksi tuli näin 25. Huomattavaa kuitenkin on, että kysely ei varmasti ole tavoittanut kaikkia 162 yhdistystä eivätkä kaikki näistä myöskään ole aktiivisesti toiminnassa. Vastausprosenttia voidaan näiden valossa pitää hyvänä.

Päättäjille suunnattu kysely lähetettiin kaikille valtuutetuille sekä lautakunnan jäsenille. Tähän kyselyyn saatiin yhteensä 19 vastausta.

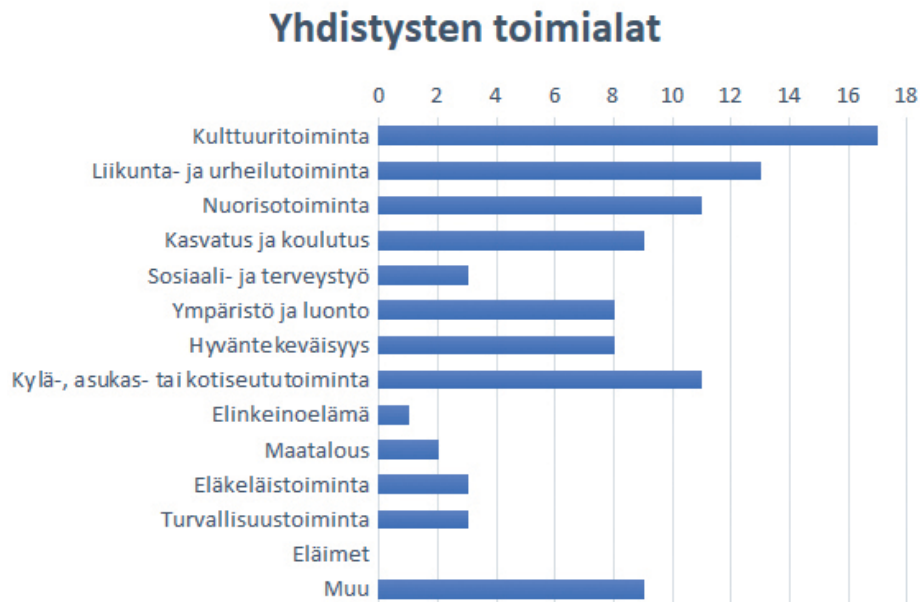
Yhdistysohjelmaa esitteleviä yhdistysiltoja pidettiin Luvian yhtenäiskoululla 29.1.2018 ja Eurajoen kunnanvirastolla 7.2.2018 sekä kyselyn tuloksia esittelevä ja toimenpiteitä työstävä ilta Kuivalahden nuorisoseurantalolla 25.4.2018. Kirjattuja toimenpiteitä esiteltiin Luvian yhtenäiskoululla 13.11.2018.

5 EURAJOEN YHDISTYKSET

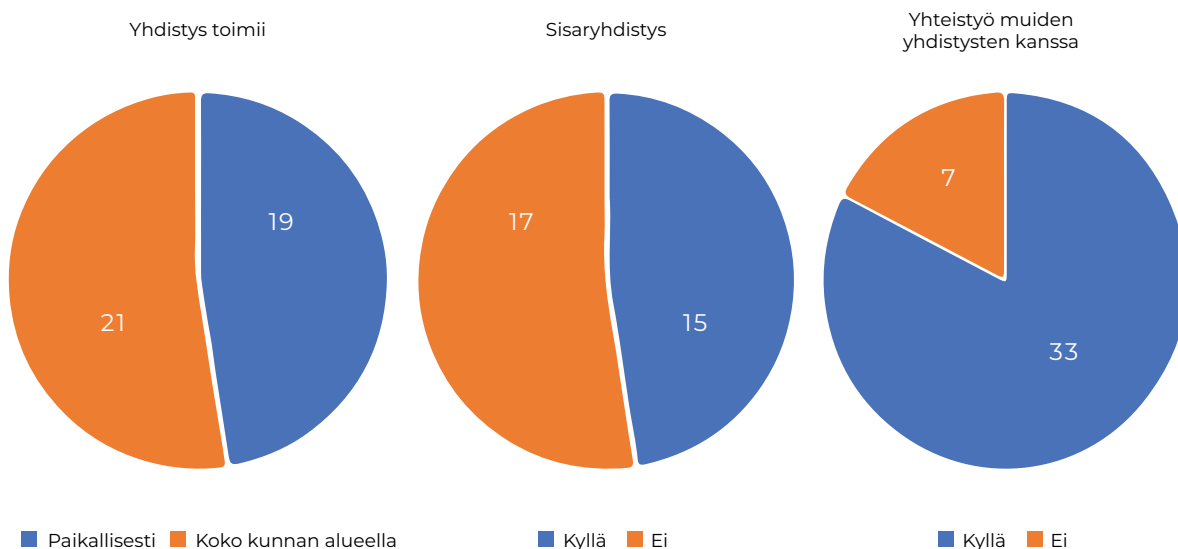
Patentti- ja rekisterihallituksen mukaan Eurajoella oli 6.4.2018 yhteensä 162 yhdistystä. Tässä luvussa esitetty Eurajoen yhdistysten nykytila perustuu täysin alkuvuonna 2018 tehtyyn yhdistyskyselyyn.

Eurajoella toimii vastausten mukaan eniten kulttuuritoimintaa järjestäviä yhdistyksiä. Toiseksi suurin toimiala oli liikunta- ja urheilutoiminta ja kolmanneksi suurimmat nuorisotoiminta sekä kylä-, asukas tai kotiseututoiminta. (Kuva 3)

Kuva 3. Yhdistysten toimialat

Noin puolet yhdistyksistä toimii paikallisesti ja toinen puoli ilmoitti toimivansa koko kunnan alueella. Lähes puolella yhdistyksistä oli kunnassa myös niin sanottu sisaryhdistys. Näissä vastauksissa heijastuu vielä hyvin tuore kuntaliitos. Monet yhdistykset vastasivat toimivansa vain toisen vanhan kunnan alueella ja usein samanlaiset yhdistykset (mm. yrittäjäyhdistykset, Martat, urheiluseurat, SPR:n osastot) löytyvät kummastakin. Jonkin verran yhdistykset tekevät yhteistyötä sisaryhdistystensä kanssa, mutta enemmän yhteistyötä tehdään muiden yhdistysten kanssa. (Kuvat 4, 5 ja 6)

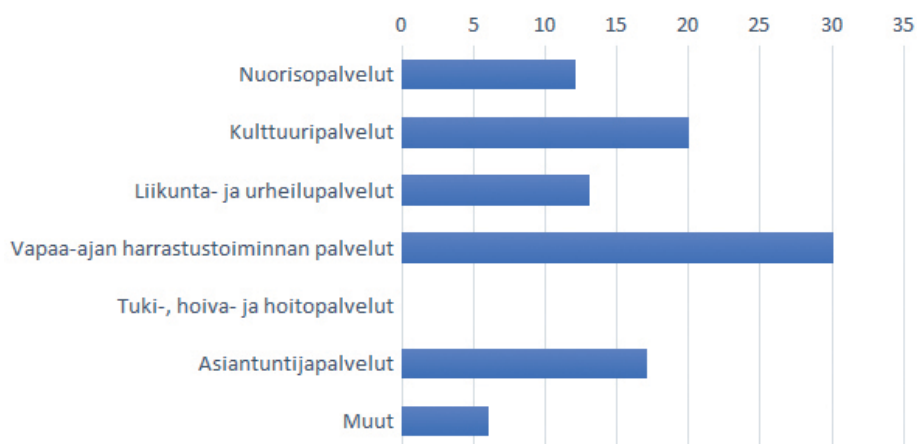

Kuvat 4, 5 ja 6.

Yhdistysten toimialue, mahdollinen sisaryhdistys ja yhteistyö muiden yhdistysten kanssa

Eurajoen yhdistykset tuottavat jo tällä hetkellä erilaisia palveluita ja yhdeksällä yhdistyksellä on oman vastauksensa mukaan jonkinlainen sopimus kunnan kanssa palveluiden tuottamisesta. Lisäksi 23 yhdistystä vastasi voivansa kuvitella tekevänsä sopimuksen kunnan kanssa jossain vaiheessa tulevaisuudessa. Yleisimmät nyt tuotettavat palvelut liittyvät vapaa-ajan harrastustoimintaan, kulttuuriin, liikuntaan ja urheiluun, nuorisoon sekä asiantuntijuuteen (kuva 7). Yhdistysten järjestämät tapahtumat ovat erittäin moninaisia ja monilla on perinteisiä, jokavuotisia tapahtumia (kuva 8). Myös nämä tapahtumat ovat osa yhdistysten tarjoamia palveluita elävöittäen ja tuottaen kuntalaisille hyvinvointia.

Nykyisin tuotettavat palvelut

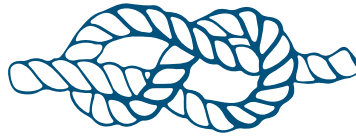
Kuva 7. Yhdistysten nykyisin tuottamat palvelut.

A group of women in formal attire are singing from black folders outdoors. A large black speaker is visible in the background. The women are looking upwards and to the right, suggesting they are following a conductor or a specific direction. The setting appears to be a formal event or ceremony.

[illegible]

11

7 PÄÄTTÄJIEN NÄKEMYKSET YHDISTYSTOIMINNASTA KUNNASSA

Kuntapäättäjille suunnattuun kyselyyn saatiin yhteensä 19 vastausta. Vastaajista 79% oli jollakin tavalla mukana yhdistystoiminnassa (pl. poliittiset yhdistykset) ja jopa 95% oli osallistunut yhdistysten järjestämiin tapahtumiin tai harrastustoimintaan. Yhdistystoimintaa pidettiin yleisesti erittäin tärkeänä osana vireän kunnan ja hyvinvoivan kuntalaisen arkea. Vastauksissa todettiin myös, että yhdistykset voivat tukea ja täydentää kunnan toimintaa, eivät korvata sitä.

Päättäjien mielestä yhdistysten tärkeimmät tehtävät kunnassa ovat seuraavanlaisia:

- Kuntalaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen
- Liikuttaminen
- Aktivointi
- Tukeminen/Vertaistuki
- Yhteisöllisyyden luominen, ihmisten yhteen saattaminen
- Harrastus- ja vapaa-ajan toiminnan lisääminen
- Eri ryhmien edunvalvonta
- Monipuolisen ja kaikille avoimen toiminnan tarjoaminen
- Lapsityön tukeminen
- Senioriväestön aktivoiminen
- Kuntalaisten virkistys
- Vanhusten ja lapsiperheiden arjen avustaminen

Mahdolliset yhdistyksiltä ostettavat palvelut voisivat olla esimerkiksi:

- Ohjaus- ja neuvontapalvelut ilta-aikaan
- Liikuntapalvelut
- Perheiden tukeminen
- Erilaiset vanhuspalvelut
- Ylläpito- ja kunnostustyöt
- Tapahtumien järjestäminen
- Esiintymiset
- Lapsityön eri muotoja
- Hyvinvointipalvelut
- Ystävätoiminta

8 TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Eurajoen kuntastrategia vuosille 2018-2021 **"Mahdollisuuksien Eurajoki"** pohjautuu kolmeen tekijään; aktivoiva, hyvinvoiva ja palveleva sekä vetovoimainen. Kuntalainen on keskiössä kuntastrategiassa ja kuntalaista ympäröi laadukkaat lähipalvelut, toimiva organisaatio sekä tehokas päätöksenteko.

Hyvinvoiva ja palveleva kunta sisältää mm. missiot: edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä, tarjoaa turvallisen ja sujuvan arjen sekä mahdollistaa monipuoliset harrastusmahdollisuudet. Vetovoimainen Eurajoki mm. tekee yritysmyönteistä elinkeinopolitiikkaa, ylläpitää tervettä kuntataloutta sekä mahdollistaa monipuoliset asumismahdollisuudet. Aktivoivan Eurajoen missiot ovat ylläpitää ja kehittää sähköisiä palveluja, kehittää osaavaa henkilöstöä, huolehtia ympäristöstä yhteistyössä kuntalaisten kanssa sekä aktivoida kuntalaisia yhteistyössä yhdistysten kanssa.

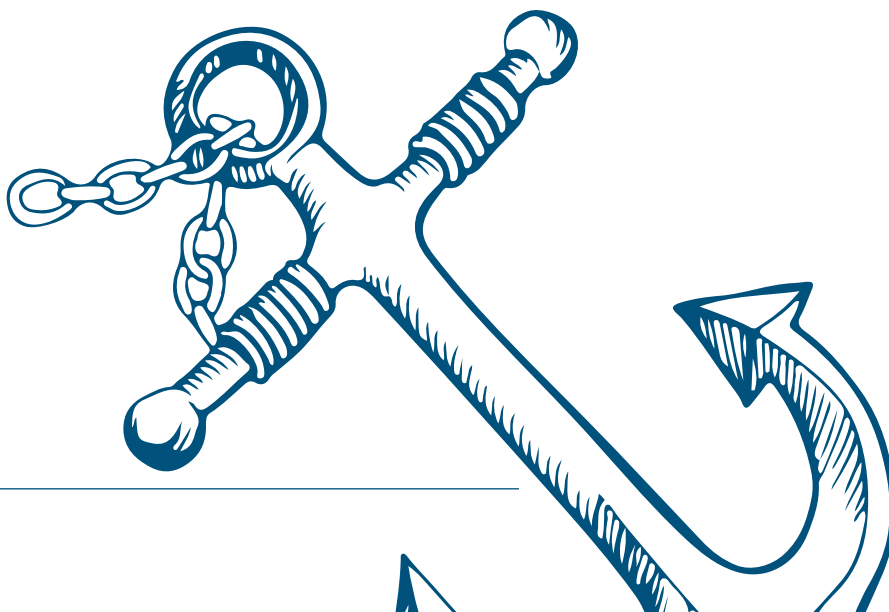
Yhdistysohjelman keskeisimmät toimenpiteet voidaan rakentaa kuntastrategian mukaisten kolmen keskeisen tekijän varaan.

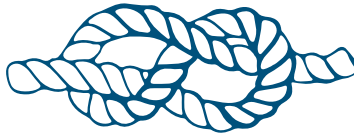
MAHDOLLISUUKSIEN EURAJOKI

Hyvinvoiva ja palveleva

1. Toimenpide: tiedotuksen tehostaminen

- kootaan yhdistysten ja yritysten yhteystiedot helposti löydettävästi kunnan internetsivuille
- perustetaan yhdistyksille oma tiedotusfoorumi esim. Eurajoen yhdistykset ilmoittaa -Facebook
- yhdistykset käyttävät yhteistä tapahtumakalenteria
 - otetaan yhteiseksi tavaksi ilmoittaa yhdistysten tapahtumat kunnan internetsivujen tapahtumakalenterissa
 - selkeytetään toistuvien tapahtumien ja yksittäisten tapahtumien erittely

MAHDOLLISUUKSIEN EURAJOKI

Aktivoiva & vetovoimainen

2. Toimenpide: yhdistysiltojen aloittaminen

- järjestetään säännöllisesti yhdistysten ja kunnan kohtaamistilaisuuksia, jossa vaihdetaan kuulumisia ja odotuksia sekä suunnitellaan tulevaa
 - kunta toimii tilaisuuksien koordinoijana
 - tilaisuudet pidetään eri kohteissa ympäri kuntaa

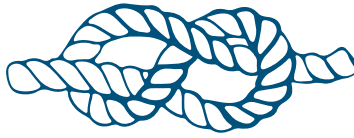
Tavoitteena yhdistysilloille:

- kunnan tuntemuksen rikastaminen -> elinvoimaa ja markkinointia ulospäin yhdistys toimijoiden kautta.
- vuorovaikutuksen ja verkostoitumisen lisääminen yhdistysten välillä
- vuorovaikutuksen ja luottamuksen vahvistaminen yhdistysten ja kunnan välillä
- viestinnän ja tiedonkulun vahvistaminen
- yhteisten tapahtumien tms. kehittäminen yhteistyössä

3. Toimenpide: Leader Ravakan ja Leader Karhuseudun rahoitusmahdollisuuksien hyödyntäminen

- kannustetaan yhdistyksiä hakemaan rahallista tukea hankkeille, joilla synnytetään työpaikkoja, tuetaan elinkeinojen kehittymistä sekä parannetaan asukkaiden viihtyvyyttä.

MAHDOLLISUUKSIEN EURAJOKI

Aktivoiva

4. Toimenpide: yhdistysten aktivointi

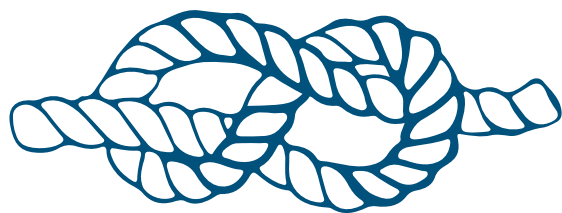
- kannustetaan yhdistyksiä järjestämään toimintoja, tapahtumia ja kokeiluja omassa toimintaympäristössään
 - rohkaistaan hyödyntämään erityisesti Laitakaria ja Vuojokea tapahtumien järjestämispaikkoina
 - kunta odottaa yhdistysten tuottavan virikkeitä kuntaan. Yhdistykset voivat järjestää myös kokeiluja, jotka eivät sido säännölliseen toimintaan.

5. Toimenpide: kumppanuussopimusmallin kehittäminen vuoden 2019 aikana

9 OHJELMAN TOTEUTTAMINEN JA SEURANTA

Ohjelman on tarkoitettu oleva alati päivittyvä työkalu, jota päivitetään tarpeen vaatiessa.

Yhres ettippäi

EURAJOEN YHDISTYSOHJELMA

Ohjelman teon eri vaiheisiin
osallistuneet tahot

Eläkeliiton Eurajoen yhdistys
Eurajoen Amatööriurheilijat
Eurajoen kristillinen opisto
Eurajoen kunnalliset JHI ry
Eurajoen LA-kerho ry
Eurajoen maaseutunaiset ry
Eurajoen Mieskuoro ry
Eurajoen Nuorisoseura ry
Eurajoen Nuorisosoittokunta
Eurajoen oppaat ry
Eurajoen Rotaryklubi ry.
Eurajoen Sosialidemokraatit ry
Eurajoen Veikot ry
Eurajoen Voimistelijat ry
Eurajoen VPK ry
FC Eurajoki ry
Kuivalahden Martat ry
Lapijoen Martat ry
Lauluryhmä Soljuva
Lemlahden Hirvimiehet ry
Liinmaan perinneyhdistys ry

Luodonkylän Kyläyhdistys ry
Luvia Seor ry
Luvian Eläkeläisten kerho ry
Luvian Martat ry
Luvian Metsästysseura ry
Luvian Mieskuoro ry
Luvian Nuorisoseura ry
Luvian Veto ry
Luvian Yrittäjät ry
OAJ:n Eurajoen paikallisyhdistys
Palo-88 ry
Perinnelaivayhdistys Ihana ry
Peränkylän kyläyhdistys ry
Porin seudun agilityharratajat PAHA ry
Rikantilan koulun kyläyhdistys ry
SBS Atom ry
SPR Eurajoen osasto
SPR Luvian osasto
Walkers Eurajoki Kannatusyhdistys ry
Eurajoen kunta

SataKylät

Ohjelma on laadittu yhteistyössä
SataKylät ry:n kanssa.

EURAJOKI